

Ram Singh Arora v. State of Punjab and another (G. R. Majithia, J.)

ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ? ਜਵਾਬ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਦਾਹਰਣ ਲੈ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਇਦਾਦ A ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ B ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। B ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ A ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਜ਼ਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ? ਇੱਥੇ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ A ਦਾ ਉਪਾਅ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ B ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਕੋਡ ਆਫ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ।

(14) ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦਾ ਆਰਡਰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਛੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਰੈਟ ਕੰਟਰੋਲਰ ਇਸ ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਵੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਜੀ.ਆਰ. ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.
ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਰ।
1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 590
29 ਨਵੰਬਰ 1988

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ। 1950 - ਕਲਾ। 226 ਅਤੇ 227— ਮੰਡਮਸ ਦੀ ਰਿਟ — ਦਾਇਰੇ — ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ — ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ — ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ — ਅਜਿਹੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਮੰਡਮਸ ਦੀ ਰਿਟ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇਗੀ, ਉਹ ਆਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। . ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ 226, 1950। <ਪੈਰਾ 22>।

ਆਰਟੀਕਲ 226/227 of ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਜਿਸ ਵਿੱਚ :-

- (i) ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਮਿਤੀ 3 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। 1987 ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ 1 ਜੁਲਾਈ, 1931 ਤੋਂ 11 ਜੂਨ, 1932 ਤੱਕ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।
- (ii) ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 1 ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਜੁਲਾਈ, 1931 ਤੋਂ 11 ਜੂਨ, 1932 ਤੱਕ ਉਸਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਲੇਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- (iii) ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (iv) ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਵੀਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- (v) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕੋਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।
- (vi) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਜਿਸ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (vii) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਸ. ਮੋਰੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਜੇ.ਐਸ. ਸਾਥੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ), ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਸ ਬੇਦੀ, ਐਡੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.),

ਐਨ.ਐਸ. ਪਵਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਡੀ.ਏ.ਜੀ. (ਹਾਈ.), ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੀ.ਆਰ.ਮਜੀਠੀਆ, ਜੇ.-

(1) ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਜੁਲਾਈ, 1931 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਕੇ 11 ਜੂਨ, 1932 ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1947 ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਲ 1949 ਵਿੱਚ ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜਾ-4 ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਟ੍ਰਿਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੈਪਸੂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਉਸਦਾ ਜਨਮ ਸਾਲ 1931 ਏ.ਪੀ. ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1952 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਗਈ ਦਸਵੀਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ

Ram Singh Arora v. State of Punjab and another (G. R. Majithia, J.)

11 ਜੂਨ, 1932 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। . ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਐਚਪੀ ਹਾਂਡਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ , ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਿਲਦ I ਦੇ ਅਧਿਆਏ VII ਦੇ ਅਧਿਆਇ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ 7 ਨਵੰਬਰ, 1973 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਐਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ,-ਵਿਆਪਕ ਸੰਚਾਰ ਮਿਤੀ 3 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 3 ਦਸੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਦੀ ਰਿੱਟ ਵੀ ਮੰਗੀ ਹੈ।

(3) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੋਸ਼ਨ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(4) ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ II, ਪੰਨਾ 84 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਕਮ ਕੀ ਹੈ :-

(5) 9. ਹੁਕਮ ਦਾ ਹੁਕਮ (ਬੀ) ਇੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਪਕ ਉਪਚਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਸਟਿਸ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ ਹੈ,

(1) 1984 (3) SLR 737.

ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਜਾਂ ਘਟੀਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ, ਅੰਤ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ (c); ਅਤੇ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਨਿਵਾਰਣ ਦਾ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਘੱਟ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ, ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ (ਡੀ)।

(5) ਮਨੀ ਸੁਬਰਤ ਜੈਨ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੰਦਾਮਸ ਦਾ ਘੇਰਾ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ: -

(6) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸੁਪਰੀਮਰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਵਿੱਚ ਬਾਰ ਤੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟ ਰੀ-ਕਰੂਟਸ ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਬਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਦੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ/ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਮੰਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: -

ਆਰਟੀਕਲ 233 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। **ਰਾਜਪਾਲ** ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ 'ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਮੁੜ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।

(2) ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 276.

ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਹ ਮੁਦਲਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਦੁਬਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੁਕਮ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਕਮ ਮੰਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦੁਖੀ ਕਿਹਾ

Ram Singh Arora v. State of Punjab and another (G. R. Majithia, J.)

ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਹੈਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ 4th ਐਡ. ਵਾਲੀਅਮ 1, ਪੈਰਾ 122); ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ, (1974) 1 SCR 165 (AIR 1973 SC 2216); ਜਸਭਾਈ ਮੋਤੀਭਾਈ ਦੇਸਾਈ ਬਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਹਾਜੀ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਿਮਦ (1976) 3 ਐਸਸੀਆਰ 58 (ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 578) ਅਤੇ ਫੋਰਿਸ ਅਸਥਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰ ਪੈਰਾ 198।

ਇਸੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਬਿਹਾਰ ਪੂਰਬੀ ਗੈਗਟਿਕ ਫਿਸ਼ਰਮੈਨ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਸਿਪਾਹੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (3) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਫਰਜ਼, ਜੋ ਕਿ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂਡਮਸ ਵਿਭਾਗੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(8) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਹੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਹੈ: -

“ਭਵੰਰ ਸਿੰਘ ਭੂਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਐਮਪੀ ਏਆਈਆਰ 1963 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 335, ਸ਼੍ਰੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਦੂਜਾ, 1967 ਐਸਐਲਆਰ 934, ਐਚਸੀ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1967 ਸੀਐਲਜੇ (ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ) 70, ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਕ ਚੰਦ ਵੈਦਿਆ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਅਤੇ ਹੋਰ 1976 (1) ਐਸਐਲਆਰ 402, ਹਰੀ ਪਰਸ਼ਾਦ ਹਾਂਡਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1984 (3) ਐਸਐਲਆਰ 737, ਐਸ. ਸੋਤਵਦਿਨਯਾਗਮ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 1985 (3) ਐਸਐਲਆਰ 412, ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਪਿਰਥਵੀ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ 1986 (1) SLR 754।

(9) ਭਵਰ ਸਿੰਘ ਭੂਪ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪੂਤ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:-

(10) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1907 ਮੰਨੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 1911 ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 1911 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਲਕਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 7 ਦਸੰਬਰ 1934 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਬੀਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ 22 ਦਸੰਬਰ 1932 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 1 ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸਾਲ 1928 ਵਿੱਚ ਪਟਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਝਾਲਾਰਾਪਟਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਹੇਠ ਜਾਰੀ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1928 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 1911 ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 13 ਅਗਸਤ, 1907 ਮੰਨੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ 1911 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬੈਚ ਨੇ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਸਹੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

(11) ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਉਮਰ ਦਾ ਤੱਥ।

(12) ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਡਾ ਮਸ਼ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੋਖਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

Ram' ' Singh Arora v. State of Punjab and another (G. R. Majithia, J.)

(13) ਸੀ. ਬੀ. ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ Yt (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਲੈਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਵੀ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 13 ਜੂਨ, 1969 ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ 1 ਜੁਲਾਈ 1907 ਨੂੰ ਬੰਬ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ 13 ਜੂਨ 1914 ਨੂੰ, ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਆਮ ਉਪਾਅ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

(14) ਸ੍ਰੀ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਵੈਦਿਆ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ 1972 ਨੂੰ ਚੀਫ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ, ਕਾਂਗੜਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 12 ਮਾਰਚ, 1973 ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਉਪਾਅ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਐਂਟਰੀ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ। ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਹੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਉਹ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੀ, ਪਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਐਗਰੀਵ ਐਡ ਮੁਦਈ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(16) ਸੇਲਵਾਇਨਯਾਗਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਦੁਖੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੀ ਸੀ। ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ

ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

(17) *ਬ੍ਰਿਗੇਡੀਅਰ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1933 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਪਣੇ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ, ਉਸਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਫਾਰਮ ਵਿਚ, ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1933 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਮਾਂਡੈਂਟ, ਇੰਡੀਅਨ ਮਿਲਟਰੀ ਅਕੈਡਮੀ, ਡੇਹਰਾਦੂਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 12 ਮਈ, 1935 ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਉਸਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਨੇ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 12 ਮਈ 1935 ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਰਮੀ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਪਰ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿੱਚ

Ram Singh Arora v. State of Punjab and another (G. R. Majithia, J.)

ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸਦੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਾਂਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਦਿਆਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1933 ਤੋਂ 12 ਮਈ, 1935 ਤੱਕ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ 1 ਮਾਰਚ, 1933 ਤੋਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਹੈ। 12 ਮਈ, 1935. ਨਿਰੀਖਣ "ਮੈਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 1 ਮਾਰਚ, 1933 ਤੋਂ 12 ਮਈ, 1935 ਤੱਕ, ਉਸਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ/2 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ" ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਓਵਰ-ਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਿਰਪੱਖ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜੋ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ। ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮੁੱਚੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

(18) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਬੇਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਜਨਮ ਦੀ ਸਹੀ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਵਿਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਮਿਸ) ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਅਤੇ ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਵੈਨ ਬਨਾਮ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਰੋਕੋਲਾ (5) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(19) ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ 12 ਜੂਨ, 1938 ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਉਸਨੇ

(4) ਏ.ਆਈ.ਜੀ.ਆਈ. 1967 ਐਸਸੀ 1269.

(5) 1985 (2) SLR 225.

ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1910 ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, 10 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1965 ਨੂੰ 55 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 55 ਤੋਂ 58 ਤੱਕ ਕੁਝ ਗੁਮਨਾਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਗਲਤ ਦੱਸੀ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 4 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1907 ਕਿਉਂ ਨਾ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇ। ਉਤੀਸਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1907 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1962 ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 15 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਤੱਕ ਵਾਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਤੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1962 ਨੂੰ ਡਾ. ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1907 ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 311 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਕਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਨਿਆਂ ਦੀ ਮੂਲ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਿਸਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਿਰਫ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਖੇਡ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਨਿਯਮ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਲਈ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਅਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਮਾਨੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼, ਇਸ ਲਈ, ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਨੂੰ ਅਤਿ-ਜੋੜਨ ਲਈ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਰੱਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ

Ram Singh Arora v. State of Punjab ana another G. R. Majithia, J.)

ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ।

(20) ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਉਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਬਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 226.

(21) ਲਕਸ਼ਮਣ ਸਵੈਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ: -

"ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਉਸ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਫਤਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਸੰਪਤੀ. ਉੱਤਰੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਇੰਦੂਪਾਲੀ ਬਾਬਾ ਜੀ 37 (1971) ਸੀ.ਐਲ.ਟੀ. (ਨੋਟ 170) 135; ILR 1971 ਕੱਟ. 1368. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉੱਠਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰਾਜ ਓਜ ਉਤੀਸਾ ਬਨਾਮ ਡਾ. (ਮਿਸ) ਬਿਨਾਪਾਨੀ ਦੇਈ ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 1269 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।'

(22) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(23) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜੁਥਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਢੁਕਵਾਂ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਦਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁੱਕਦੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਜੇ.ਵੀ.ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਸੈਟਰਲ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ,
-ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਉਰਮਾਰ ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਰੀਡ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਹੋਰ,
—ਜਵਾਬਦਾਰ।

ਦਾ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 430 .

30 ਨਵੰਬਰ 1988

ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (V of 1908)- S. 51— ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ—ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ—ਅਵਾਰਡ ਅੰਤਿਮ ਬਣਨ—ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਸ਼ਨ—ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪਾਵਰ— ਕੀ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। .

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਕੋਰਟ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਨੁਕਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਲਾਜਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ